

ГРУПА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ 2030

Пропозиція душпастирського плану на наступний період

На основі Синодального Послання

«Надія, до якої кличе нас Господь» (2021)

Підсумки презентації для Синоду Єпископів 2022 р.

(16 червня 2022 р. Б.)

I. ПІДСТАВА ДЛЯ ПРАЦІ

1. Над стратегією працювали: *Вл. Богдан Данило, о. Богдан Прах, о. Андрій Онуферко, о. Андрій Малиш, о. Андрій Хім'як, о. Ростислав Пендюк*

2. Мандат (за поясненням Блаженнішого):

До 2020 («Жива парафія»): Мрійники, Практики, Робоча Група

До 2030: Мрійники (Синодальна Група), Практики (МИ!), Робоча Група (Патріарша Курія)

3. Теми:

1. Продовження душпастирського плану «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом».
2. Душпастирське навернення.
3. Розбудова мереж сопричастя.
4. Дорога зцілення ран та лікування травм.*
5. Близькість і практична увага до убогих і маргіналізованих.*
6. Християнська сім'я—домашня церква.*
7. Місійність і вихід назустріч світові.

** Теми визначені Синодом УГКЦ на наступні три роки.*

4. Ресурси (документи):

1. Напрацювання програми Живої парафії (повинні бути доступні онлайн на єпархіяльних та ПК сайтах)
2. Послання Синоду 2020: Послання Синоду 2020: *Залишіться вам одне – те, що ви дали вбогому!*
3. **Послання Синоду 2021: Надія, до якої кличе нас Господь**
4. Послання Синоду 2022: *«Перемагай зло добром!» (Рим 12,21)*
5. Опитування проведене Центром Разумкова "Особливості релігійного і церковно-релігійного самовизначення громадян України: Тенденції 2000-2021"

5. МЕТОДОЛОГІЯ ПРАЦІ: Втілення на далеку мету

До кожної теми:

- 1) Загальна Мета
- 2) Деякі особливі виклики
- 3) Працюємо на відповідному рівні
- 4) Визначення завдань на різних рівнях

Слід зазначити, що завдання розроблятися синодально і соборно на кожному рівні втілення. Наша методологія повинна сприяти спільному обговоренню пріоритетів та ініціатив, а не накидати завдання «згори».

1) Методологія: ЗАГАЛЬНА МЕТА в часових рамках (напр. до Синоду 2024 року)

Для прикладу:

До: 1. Продовження душпастирського плану «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом».

Щоб в цілій УГКЦ кожна парафіяльна спільнота розвивалась відповідно до складових «Живої парафії» для постійного зросту у вірі, святості, служінні і любові.

До: 3. Дорога зцілення ран та лікування травм.

Цілій УГКЦ притаманне відчуття потреби зцілення ран і лікування травм.

2) Методологія: ДЕЯКІ ОСОБЛИВІ ВИКЛИКИ

Для прикладу:

До: 6. Християнська сім'я—домашня церква.

Деякі особливі виклики перед сім'єю сьогодні:

- В сучасному суспільстві сім'я не тільки недооцінюється, але й є під атакою.
- Навіть у Церкві бракує повного розуміння християнської родини.
- Батьки не приготовлені до сповнення своїх обов'язків щодо сім'ї як домашньої церкви.

3) **Методологія: НА ЯКИХ РІВНЯХ** (за перевернутою пірамідою):

- **Сімейному/особистому** (Батьки з дітьми, Настоятелі монастирів і богопосвячених спільнот зі своїми членами; Кожний єпископ, священник, богопосвячена особа і мирянин УГКЦ)
- **Парафіяльному** (Душпастирі зі своїми Пасторальними радами)
- **Єпархіальному** (Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами, у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії)
- **Регіональному** (Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами)
- **Всецерковному** (Синод УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами)

4) **Методологія: ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ** на кожному рівні:

- Хто відповідає?
- Мета на даному рівні
- Хто працює над завданням
- Питання для окреслення завдань:
 - З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони)
 - З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони)
 - Особливим чином: а) Досвід і наслідки пандемії, б) Досвід і наслідки війни
 - Що вже маємо, вже робимо? Що би ми хотіли бачити?
 - Пріоритизація пропозицій
 - Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
 - Моніторити

II. ДО ПООДИНОКИХ ТЕМ:

1. Продовження душпастирського плану «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом».

Текст Пастирського Листа:

1. Продовження душпастирського плану «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом». Насамперед ми хотіли б вам нагадати основи нашої спільної програми «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом». Реалізація цього душпастирського плану, який ми започаткували 2011 року, допомагала нам постійно звертати увагу на три запитання: як нам зростати у вірі? як нам зростати у святості? як нам зростати в служінні та любові? При цьому ми акцентували на перших трьох елементах «Живої парафії», якими є: Боже Слово і катехизація, Святі Таїнства і молитва, служіння ближньому (дияконія). Це аспекти, які виражають внутрішню

природу Церкви, визначали її життя від апостольських часів і залишаються основними до сьогодні для кожного покоління Христових учнів. У цих елементах нам назустріч виходить Христос-Учитель, Христос-Архиєрей, Христос – Добрий Пастир та Лікар душі і тіла.

У реалізації всецерковного душпастирського плану «Жива парафія» до 2020 року ми зосередилися головню на парафіяльній спільноті як на середовищі, у якому віруючі найчастіше зустрічаються з Христом через християнське навчання, спільну молитву та служіння ближньому. Плекаючи та оживляючи наші парафії, ми бажали оновити всю нашу Церкву.

Варто згадати, що до «Живої парафії» входили й інші складові елементи: провід – управління дарами, плекання та служіння єдності і місійний дух (пор. Пастирський лист Блаженнішого Святослава до вірних УГКЦ «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом», 2 грудня 2011 р.). Тож програма продовжується, і нам слід працювати над її втіленням та поглибленням у кожній парафіяльній спільноті.

Водночас елементи «Живої парафії» треба застосовувати не лише до парафії, а й до кожної християнської спільноти, великої чи малої, особливо до сім'ї. Адже християнська родина покликана бути місцем навчання віри, школою особистої та спільної молитви, а також осередком жертвовного служіння ближнім. Врешті, це покликання стосується кожного християнина – диякона, священника і єпископа, чоловіка і жінки, дитини і молодої людини, богопосвяченої особи і мирянина.

Мета до Синоду 2023: Щоб там, де ще цього не зроблено, використати існуючі інструменти для оживлення парафіяльного життя на основі елементів «Живої парафії».

- Інструментум лаборіс – Допоміжні матеріали
- Управління Божими Дарами: християнський спосіб життя
- Посібник з Пасторального планування

Завдання: Матеріали Робочої Групи за цим посиланням для членів Стратегічної Групи <https://drive.google.com/drive/folders/1DfXX4P6h6rehEWRiXy1gMI8GBWmsKasJ>

Оновити на вебсторінці ПК доступ до цих матеріалів.

Подати усім **епархіям**, щоб поставити на їхніх вебсторінках.

Мета: Щоб в цілій УГКЦ кожна парафіяльна спільнота розвивалась відповідно до складових «Живої парафії» для постійного зросту у вірі, святості, служінні і любові.

В подробицях:

- Щоб в кожній парафіяльній спільноті пріоритетними були: Боже Слово і Катехизація, Літургія-Молитва, Служіння ближньому (дияконія).
- Щоб кожна парафіяльна спільнота діяла синодально з відчуттям спільної відповідальності та була місцем, де кожний може проявити свої Богом дані духовні та природні дари (4-та складова «Живої парафії»).
- Щоб кожна парафія була спільнотою, де плекається дух єдності-сопричастя (5-та складова «Живої парафії», див. також: **3. Розбудова мереж сопричастя**).
- Щоб кожна парафія відчувала своє місійне покликання ділитися християнською Благовістю з іншими (6-та складова «Живої парафії», див. Також: **7. Місійність і вихід назустріч світові**).
- Щоб кожна парафіяльна спільнота була прикладом для інших спільнот, також покликаних зростати у вірі, святості, служінні і любові, особливо християнська сім'я (див. **6. Християнська сім'я – домашня церква**).
- Щоб парафіяльна спільнота була у своєму середовищі конкретним «місцем зустрічі з живим Христом», особливо для найбільш потребуючих (див. також: **5. Близькість і практична увага до вбогих і маргіналізованих**).

Деякі особливі виклики перед «Живою парафією» сьогодні:

- Навіть практикуючі вірні сприймають парафію не як спільноту зі своїм покликанням, а як «духовну заправку» в неділі і свята.
- Священники, які не живуть на парафії.
- Люди можуть жити далеко від парафії, до якої ходять (парафії є щораз менше територіяльними).
- Щораз більше занять у громаді в неділю рано (особливо для молоді).
- Секуляризація і моральний релятивізм сильно впливає на світогляд сучасної людини.

1. На сімейному/особистому рівні

Хто: Кожний член УГКЦ, від новонародженого в Христі до Глави Церкви

Мета:

- Батьки з дітьми: спільно беруть активну участь в житті своєї парафіяльної спільноти.
- Молодь: починають зріти як дорослі християни, беруть активну участь в житті парафії, готові прийняти на себе відповідальності щодо її покликання.

- Люди золотого віку: своєю працьовитістю і відданістю дають молодшим віком гарний приклад участі в парафіяльному житті.
- Кожний священник-душпастир спосібний творити гармонійну спільноту, де духовні та природні дари діють в парафії для сповнення її місії у світі.
- Єпископ: чуває над розвитком парафіяльних спільнот, дбає про постійну формацію духовенства в душпастирському вимірі, дбає також про формацію мирян, практикує «апостолят живої присутності», відвідуючи своїх вірних як Пастир і духовний батько.
- Кожна богопосвячена особа: бере живу участь у житті своєї євхаристійної (парафіяльної чи монашої) спільноти і готова присвятити свої дари для сповнення її місії.

Конкретні завдання: Розробляються в контексті відчуття відповідальності за парафіяльну спільноту.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати мою особисту (чи сімейну) участь в програмі «Живої парафії» (сильні та слабкі сторони): Які в мене дари? Які в мене браки?
- З'ясувати зовнішні чинники щодо моєї особистої участі в програмі «Живої парафії» (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють моїй участі? Які особи, обставини стоять мені на перепоні?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно моєї частини в парафіяльному житті б) Як вплинули позитивний і негативний досвід та наслідки війни на мою участь в парафіяльній спільноті?
- Що я вже роблю?
- Що я хотів би робити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас, як сім'ю) оцінювати стосовно втілення пропозицій.

Приклади завдань:

- Батьки привчають дітей змалку до живої участі в парафіяльній спільноті.
- Священник проводить іспит сумління щодо свого втілення програми «живої парафії».
- Єпископ наново переглядає усі матеріали програми «Живої парафії» і проводить іспит сумління щодо її втілення в його єпархії.

2. На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами і цілою парафіяльною спільнотою

Мета: Кожна парафіяльна спільнота вважає складові «живої парафії» пріоритетними для сповнення її покликання.

Конкретні Завдання: Розробляються цілою спільнотою та, зокрема, душпастирською та економічними радами на чолі з душпастирем в ході пасторального планування.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність парафії сповнювати своє покликання (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники, які впливають на спосібність парафії сповнювати своє покликання (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють розвиткові парафії? Які особи, обставини стоять на перепоні розвитку парафіяльної спільноти?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно парафіяльного життя? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на парафіяльне життя?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Священник-душпастир регулярно скликає пасторальні та економічні ради, проводить річні загальні збори та щорічне пасторальне планування.
- В парафії добре організована катехитично-формаційна програма для осіб різного віку.
- Парафія плекає красу літургійних богослужінь (напр. хор, який спонукає до молитви).
- Парафіяльний Карітас ефективно діє.

1.3 На Єпархіяльному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Вікаріями, Протопресвітерами (деканами), Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами, у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії; Де нема єпархіяльних структур: Пасторально-Міграційний Відділ

Мета: Єпархії, які вважають складові «живої парафії» пріоритетними для парафіяльного життя, і відповідно формують духовенство та мирян до цього.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами та в діалозі з єпархіяльним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність єпархії підтримувати розвиток парафіяльних спільнот: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність єпархії підтримувати розвиток парафіяльних спільнот: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють втіленню складових «живої парафії»? Які особи, обставини стоять на перепоні?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно підтримки парафій єпархією? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на підтримку парафій єпархією?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Наново переглянути єпархіяльні статистики за параметрами «живої парафії» (за 2013, 2015 і 2017 роки).
- Для оцінювання парафіяльного життя зорганізувати опитування кожної парафії на останніх 10 років за такими параметрами: хрещення, подружжя, похорони. Заохотити до обговорення цих даних на парафіяльному, деканальному та єпархіяльному рівнях.
- Подбати, щоб усі матеріали програми «Живої парафії» були доступними як у друкованому, так і в електронному варіантах.
- Інструменти «живої парафії» використовують на єпархіяльному рівні: напр. Управління Божими дарами на єпархіяльному рівні, єпархіяльне пасторальне планування тощо.
- Єпископ, відвідуючи парафіяльні спільноти, постійного нагадує про перші три складові, щоб його вірні зростали у вірі, у святості, служінні та любові.

1.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Митрополичі або регіональні структури координують продовження програми «живої парафії» з відчуттям потреб і особливостей цього регіону.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей в діалозі з представниками єпархіяльного духовенства і мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність митрополії чи регіону підтримувати подальше втілення програми «Жива парафія»: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність митрополії чи регіону підтримувати подальше втілення програми «Жива парафія»: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють душпастирстві родини? Які особи, обставини стоять на перепоні душпастирстві родини?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно розвитку парафіяльного життя в цьому регіоні? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на парафіяльне життя в цьому регіоні?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань

Приклади завдань:

- Для оцінювання парафіяльного життя в обраному регіоні організувати опитування кожної парафії за останніх 10 років за такими параметрами: хрещення, подружжя, похорони. Заохотити до обговорення цих даних на єпархіяльному та між'єпархіяльному рівнях.
- З'ясувати доступність матеріалів програми «Живої парафії» в обраному регіоні, особливо щодо доступності матеріалів на інших мовах.
- Організувати періодичні зустрічі Генеральних вікаріїв (протосинкелів) для обговорення подальшого втілення програми «Живої парафії» в обраному регіоні.

1.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: В цілій УГКЦ парафіяльна спільнота є конкретним «місцем зустрічі з живим Христом».

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів у спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії сприяють співпраці між усіма частинами УГКЦ на всецерковному рівні в питанні розвитку парафіяльного життя. Згромадження богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах, особливо тих, які виконують своє служіння в парафіяльних спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність всецерковних структур УГКЦ підтримувати розвиток парафіяльного життя: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність всецерковних структур УГКЦ підтримувати розвиток парафіяльного життя: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють душпастирстві родини? Які особи, обставини стоять на перепоні душпастирстві родини?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно всецерковної підтримки парафіяльного життя в УГКЦ? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на підтримку парафіяльного життя на всецерковному рівні?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань і синодальних рішень

Приклади завдань:

- Душпастирська рада організує всецерковне опитування для оцінювання парафіяного життя УГКЦ за останніх 10 років за такими параметрами: хрещення, подружжя, похорони. Заохотити до обговорення цих даних на регіональному та всецерковному рівнях.
- Глава Церкви постійно чуває над еміграцією та поселенням вірних УГКЦ і ефективно співпрацює зі структурами УГКЦ чи місцевої римокатолицької церкви на регіональному та єпархіяльному рівнях для розвитку душпастирської опіки над ними.

2. Душпастирське, постійне навернення

Текст Пастирського Листа:

2. Душпастирське навернення. Будь-яка ініціатива вимагає певного усвідомлення своїх немочей. У цьому немає нічого дивного. На самому початку нашого християнського життя, ще до того, як нас привели до очищувальних вод Хрещення, треба було, щоб ми (а більшість з нас устами хресних батьків) зреклися сатани і всіх його діл. Символіка чину Хрещення пригадує нам, що ми не можемо йти за Христом, якщо не очистимося від усього, що нас відводить від Нього. Це відречення від світу зла не одноразове, а постійне, і триває впродовж усього нашого життя. Немає на світі християнина, який не потребує навернення і покаяння: єпископи, духовенство, богопосвячені особи, миряни, від наймолодшого до найстаршого... Усі ми створені на образ і подобу нашого Господа. Образ Божий у нас діє завжди, натомість відновлення подоби Божої вимагає нашого зусилля, бо відновлення впалої людської природи потребує безнастанної духовної боротьби, регулярного іспиту сумління, постійної відкритості до оновлюючої Божої благодаті. Тому в нашій літургійній традиції ми повсякчасно просимо в Господа: «Осталий час життя нашого в мирі і покаянні скінчити».

Серцевиною духовної боротьби є постійні зусилля задля подолання нашої схильності до егоїзму духом самовідречення за прикладом Христа. У Посланні до Филип'ян Апостол народів пише: «Плекайте ті самі думки в собі, які були й у Христі Ісусі. Він, існуючи в Божій природі, не вважав за здобич свою рівність із Богом, а применшив себе самого, прийнявши вигляд слуги, ставши подібним до людини...» (2, 5-7).

Це передусім стосується працівників у Христовому винограднику – нас, єпископів, і наших найближчих співпрацівників, священників, які сьогодні покликані до справжнього душпастирського навернення. Що це означає? Під сучасну пору треба серйозно говорити про нашу готовість змінюватися на краще, використовувати новітні засоби спілкування між людьми, між Церквою та суспільством, яке швидко трансформується, та шукати щоразу ефективніших способів, як нам бути разом і одне одному служити. Треба замислитися над потребою реформування церковних структур, над новим динамізмом і творчістю в служінні, над запровадженням таких душпастирських підходів, які дадуть можливість мирянам проявити свої таланти для здійснення місії Церкви, над спроможністю давати відповіді на реальні духовні потреби Божого люду, над умінням відчитувати «знаки часу», над формою спілкування з іншим, позначеною відчуттям соборності і духом співпраці, над подоланням страху, що стоїть на заваді створенню оновленого євангельського способу буття пастирем згідно із серцем Христовим у ХХІ столітті.

Відречення від зла, усвідомлення історичних помилок і самовідречення не є самоціллю. Ці жести повинні вести нас до відкритості й прозорості, до автентичного духовного супроводу і християнської близькості. Тому нам треба постійно очищувати наші наміри, щоб у нас діяла не наша, а Божа воля. У такий спосіб ми наслідуватимемо самого Христа-Господа, який сказав про себе: «Я зійшов з неба не для того, щоб волю власну чинити, а волю того, хто Мене послав» (Ів. 6, 38).

Навернення – це не проста відмова від чогось, а єднання з кимсь – Ісусом Христом, як це писав св. Павло: «Живу вже не я, а живе Христос у мені» (Гал. 2, 20). Воно робить нас вільними для того, щоб у Христі ми стали живою спільнотою дітей Божих. Навернення наближає людину до Бога – єдиного Святого, а ця Божа близькість – з нами і до нас – робить нас плідними в духовному житті і душпастирському служінні та чинить успішною місію Церкви в усі часи та серед усіх народів.

Мета: Цілій УГКЦ притаманне відчуття потреби внутрішнього навернення.

В подробицях:

- Зречення і очищення: постійна духовна боротьба проти зла, що криється і гніздиться в кожному з нас.
- Приречення Христові: відчуття Божої волі, Христової присутності в моєму особистому житті, плекання чеснот, свідомість дарів Святого Духа, покликання принести плоди Святого Духа.
- Зміна стилю «бути пастирем»: відкритість й прозорість, автентичний духовний супровід, християнська близькість.
- Зміна стилю «бути Церквою»: відчуття спільноти дітей Божих, ділення природними і духовними талантами.
- Частіша участь в Таїнстві Покаяння (більше ніж раз в рік).
- Готовність бути знаряддям в Божих руках: Господи, я тут! Господи, я твій (твоя)!

Деякі особливі виклики для душпастирського і особистого навернення:

- Сьогодні суспільство не визнає існування гріха, пекла.
- Погано скалібрований моральний компас: зло береться за добро, а добро сприймається як зло.
- Клерикалізм серед духовенства.
- Поширений брак доступу до Таїнства Покаяння.
- Мало звертається увагу на духовну боротьбу в житті християнина.
- Дух самолюбства (див. Молитва св. Єфрема).

2.1 На сімейному/особистому рівні

Хто: Батьки і діти, настоятелі монастирів і богопосвячених спільнот зі своїми членами; Кожний єпископ, священник, богопосвячена особа і кожний мирянин УГКЦ)

Мета:

- Батьки і діти: сім'я, яка вміє перепросити одне одного і просити прощення. (див. Еф. 4,26) / Діти вміють розрізняти між добром і злом, правдою і неправдою (див. Кол. 3,17-25)/ Сім'я приступає разом до сповіді.
- Молодь: продовжують практику сповіді і молитви, відчувають виклики часу і свого покликання міняти світ в християнському дусі, починаючи від себе.
- Кожний мирянин УГКЦ: регулярно практикує іспит сумління, приступає до сповіді; відчуває потребу духовного супроводу; розпізнає Божу волю щодо власного життя.
- Кожний священник: є свідомий власних слабкостей і гріховності, особистої потреби постійного покаяння і навернення; старається бути одним з народом, а не над народом, бути провідником, який надихає, а не

наказує, підтримує своє духовне стадо і співчуває його немочам на образ нашого Великого Архиєрея, Христа (див. Єв. 4,15).

- Кожна богопосвячена особа: відчуває своє «пророче» покликання жити в мирі і покаянні, бути прикладом і учителем у духовній боротьбі, в християнських та євангельських чеснотах (убогості, чистоті, послусі).
- Глава Церкви і кожний Єпископ УГКЦ: є глибоко свідомий власних слабкостей і гріховності, особистої потреби постійного покаяння і навернення, є близьким до свого духовенства (батьком, старшим братом і другом, душпастирем душпастирів), вміє зійти з п'єдесталу і бути близьким до свого стада – утверджує братів у вірі. Є іконою Христа: Учителя, Архиєрея, Пастиря і Лікаря душ і тіл.

Конкретні завдання: Розробляються в контексті іспиту сумління та на молитві.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники для душпастирського чи особистого навернення (сильні та слабкі сторони): Які в мене дари? Які в мене браки?
- З'ясувати зовнішні чинники для душпастирського чи особистого навернення (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють наверненню? Які особи, обставини віддаляють мене від навернення?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Пріоритизація пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стосовно цілі.

Приклади завдань:

- Батьки перепрошують своїх дітей, коли злостяться, навіть справедливо.
- Не обмовляють нікого перед дітьми (Священники не обмовляють свого єпископа перед своїми дітьми!)

2.2 На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами

Мета: Парафіяльна спільнота плекає дух постійного навернення – реально бачить свої недоліки і творить атмосферу для зростання в християнських чеснотах.

Конкретні Завдання: Розробляються в контексті іспиту сумління, молитви та діалогу.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?

- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стан реалізації завдань.

Приклади завдань:

- Парафія проводить реколекції і місії на тему навернення.
- Великий Піст проведений в дусі оновлення св. Хрещення.
- Хресні обіти відновлюються в празник св. Володимира Великого.
- Сповідь доступна для вірних з різних нагод.
- Парафія проводить спільний іспит сумління.

2.3 На Єпархіяльному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами, у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії; Де нема єпархіяльних структур: Пасторально-Міграційний Відділ

Мета: Єпархіяльні структури виконують своє служіння в особливому стилі покорі, з відчуттям духа навернення та свого покликання супроводжати усіх вірних в їхньому спільному (синодальному) ході за Христом.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами та в діалозі з єпархіяльним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стан реалізації завдань.

Приклади завдань:

- Реколекції для духовенства і для всіх працівників на єпархіяльному рівні на тему душпастирського і особистого навернення.
- Дні обнови для єпархіяльних курій – принаймні два рази в рік (тематично Богоявлення і Зіслання Святого Духа гарно підходять для цього).
- Окремі вправи для дітей, шкільної і університетської молоді.
- Канонічно-душпастирська візитація проводиться в позитивному дусі для підтримки і зросту парафій, з ширшою участю мирян.
- Рішення Синоду Єпископів УГКЦ виконуються на єпархіяльному рівні.

2.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами

Мета: Митрополичі або регіональні структури дбають про збереження і розвиток християнських цінностей у визначеному регіоні та дають живе свідчення про життя в Христі.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей в діалозі з іншими церквами і християнськими спільнотами на визначеній території.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стан реалізації завдань.

Приклади завдань:

- Обговорити особливі виклики часу і культури, які нормалізують гріх, які ворожо ставляться до християнських цінностей на обраній території.
- Захищати і пропагувати християнські цінності на суспільно-політичному рівні на визначеній території.
- Спільно працювати над матеріалами і ресурсами для душпастирського і особистого навернення в цьому регіоні.

- Застосовувати і втілювати вказівки Глави Церкви і Синоду Єпископів УГКЦ на регіональному рівні.
- Популяризувати Пастирський Лист Синоду УГКЦ 2021 р. українською та місцевою мовами.

2.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами

Мета: Координувати спільний хід цілої Церкви в душпастирському наверненні для плекання святості об'єднаного Божого Люду.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів в спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії... Згромадження Богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цій цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стан реалізації завдань.

Приклади завдань:

- Глава Церкви говорить на тему душпастирського і особистого навернення короткими меседжами різними мовами.
- УГКЦ прямує разом з усією Католицькою Церквою на шляху душпастирського навернення.

3. Розбудова мереж сопричастя

Текст Пастирського Листа:

3. Розбудова мереж сопричастя. У ті моменти, коли перед нами постають складні вибори і випробування, стараймося відповісти на питання: що б у цій ситуації зробив Ісус? Як би Він поведився на моєму місці? Такий підхід можуть застосовувати не тільки поодинокі особи, а й інституції, зокрема наша Церква, яка сьогодні питає себе: як нам іти далі? Як проповідувати Царство Боже в цьому фрагментарному, глибоко поділеному і зраненому світі XXI століття? Як бути світлом для нинішнього світу?

Багато відповідей отримаємо, коли приглянемося до життя і діяння нашого Господа. Насамперед Христос часто відходив на самоту, щоб молитися. Ставши людиною, Син Божий постійно чув над тим, щоб воля Отця здійснювалася в Ньому. Він прирівнював здійснення Божої волі до щоденної поживи: «Їжа моя, – волю чинити того, хто послав Мене, і діло Його вивершити» (Ів. 4, 34). Зберігаючи духовну «вертикаль» – послух Отцеві в постійній молитві і в здійсненні Його спасенної волі, Господь вибудовував у світлі волі Божої свої стосунки із людьми, чого й очікує сучасна культура від нас, Його учнів.

Ісус був майстерним творцем міжособових стосунків і сопричастя: через зустрічі, зцілення, проповіді Він будував і розвивав середовище учнів, послідовників і свідків, яке згодом стало фундаментом побудови Церкви. Пригадаймо, що основою Церкви є не щось – кодекс правил і практик, ідеологія, розгалужена структура чи піраміда, а Хтось – сам Ісус: «На Ньому вся будівля, міцно споена, росте святим храмом у Господі» (Еф. 2, 21). Христос постійно горнув до себе різних людей, клав основи для спільного слухання Божого слова, спільної молитви та спільного служіння.

Спосіб діяння та стиль місії Ісуса прийняв святий Павло, Апостол народів. Його невтомна проповідь і численні подорожі, листи і послання – це розвиток, зміцнення і гуртування мережі, спільноти впізнаваних, конкретних осіб, – не безіменних мас, – зібраних у Господнє ім'я. За прикладом свого Вчителя, апостоли, які стали учнями-місіонерами, лишалися близько до поодиноких людей і спільнот. Вони спішили від однієї спільноти до іншої, плекаючи єдність у вірі та солідарність у любові. Так діяли і їхні наступники впродовж історії.

Ця мережа братерської спільноти у вірі та солідарності в любові настільки важлива, що навіть члени нашої Церкви під проводом своїх пастирів у часи комуністичних переслідувань на матерніх землях, попри великі обмеження та небезпеки, продовжували її підтримувати і робили це за благодаттю Божою досить успішно: в підпіллі діяли монастирі, семінарії виховували нових священників, у приватних помешканнях вірні збиралися на молитви і богослужіння.

Сьогодні ми ще більше покликані до таких особистих і церковних стосунків на різних рівнях: у сім'ї, у школі, на роботі, у парафії та єпархії і між єпархіями, між богопосвяченими спільнотами і монастирями.

Осердям сопричастя Христових учнів є любов (пор. 1 Кор. 13, 13). «З того усі спізнають, що Мої ви учні, коли любов взаємну будете мати» (Ів. 13, 35). Спільнота Христова, по суті, є мережею любові та служіння. Про це гарно свідчать Діяння святих апостолів: «Громада вірних мала одне серце й одну душу, і ні один не називав своїм щось з того, що кому належало, але все в них було спільне» (4, 32). Як добре, коли є співпраця і солідарність! Ця мережа душ протягом тисячоліть обіймала знедолених, гоїла рани, долала прірви між людьми, підносила тих, хто перебував внизу соціальної драбини, і продовжує це робити донині. Розвиток медійних технологій – від винаходу письма і друкарства до інтернету – це те саме мережеве спілкування, яке є природним, необхідним для людини. Людське життя в різних вимірах – це сплетіння, мереживо стосунків. Відомий католицький письменник XX століття Томас Мертон сказав: «Ніхто не є самотнім островом». Ми наново відкриваємо це в сучасній культурі з її

тенденцією до індивідуалізму і поляризації та глибоко переживаємо тепер, у час пандемії. Карантин показав, що мереживо людських стосунків може як руйнувати, так і бути життєдайним. Ми потребуємо взаємин з іншими людьми, як повітря, проте ці взаємини повинні бути здоровими, зціленими, позначеними вмінням слухати і чути одне одного, а не отруйними, токсичними. Ми маємо стати Церквою здорових стосунків, дружніх спільнот Христових учнів, які соборно думають і синодально діють, переживаючи спільне паломництво створеного світу до свого Творця, з Христом на чолі. Просімо Святого Духа, щоб в усіх наших стосунках були Його плоди: любов, радість, мир, довготерпіння, лагідність, доброта, вірність, тихість, здержливість (пор. Гал. 5, 22-23).

Мета: Щоб УГКЦ думала соборно та діяла синодально на всіх рівнях життя і діяльності.

В подробицях:

- УГКЦ плекає свідомість, що покликання до єдності-сопричастя впливає від Сопричастя Триєдиного Бога: Отця, і Сина і Святого Духа, та від нашого духовного єднання з Богом.
- Єдність УГКЦ плекається постійно, не тільки на рівні Синоду Єпископів УГКЦ, але й всецерковному, регіональному, єпархіяльному, парафіяльному рівні, із залученням духовенства, богопосвячених осіб і мирян.
- УГКЦ надихається прикладом єдності ранньої Церкви.
- Нові технології використовуються на будівництво сопричастя-єдності.

Деякі особливі виклики для розбудови мереж сопричастя:

- Поширений індивідуалізм.
- Віртуальний світ – онлайн-спілкування на місці особистого (негативний аспект нових технологій).
- Небезпека ізоляваності провідної верстви – як в громадському, так і в церковному житті.
- Дезінформація і маніпуляція правдою, що ведуть до безперспективного нігілізму, особливо серед молоді.

3.1 На сімейному/особистому рівні

Хто: Кожний член УГКЦ, від новонародженого в Христі до Глави Церкви

Мета:

- Батьки з дітьми: плекають спільне життя, йдуть спільним ходом в молитовному і домашньому вимірах з відкритістю до інших спільнот.
- Молодь: плекає особисті, і не тільки віртуальні, зв'язки у своєму житті.
- Кожний священник і єпископ: плекає родинні та дружні стосунки, де може просто «бути людиною» і творити людську спільноту з іншими.
- Кожна богопосвячена особа: плекає відкритість до других у своєму особистому житті.

Конкретні завдання: Розробляються в контексті сімейної любові та щирого і відкритого діалогу.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники для плекання мереж сопричастя (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники, які впливають на плекання мереж сопричастя (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють розвиткові нашої єдності? Які особи, обставини діють на ослаблення чи знищення нашої єдності?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно християнської єдності? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на християнську єдність?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стосовно втілення пропозицій.

Приклади завдань:

- Батьки виділяють час для спілкування як між собою, так і з дітьми.
- Родина разом сідає до стола без смартфонів.
- Єпископ знає не тільки своїх священників, але також їхніх дружин, дітей.
- Кожний член УГКЦ знає своїх сусідів і вміє відкритися до них.

3.2 На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами і цілою парафіяльною спільнотою

Мета: Кожна парафіяльна спільнота є місцем, де діє ефективна мережа спілкування, яка охоплює всіх.

Конкретні Завдання: Розробляються душпастирською радою на чолі з душпастирем в ході пасторального планування у співпраці з катехитами та іншими особами, задіяними в душпастирстві родини.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність парафії створювати мережі сопричастя-єдності: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність парафії створювати мережі сопричастя-єдності: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють християнській єдності? Які особи, обставини стоять на перепоні християнській єдності?

- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно плекання сопричастя-єдності? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на християнську єдність?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Парафія використовує усі можливі засоби для плекання сопричастя-єдності (зустрічі, друковані та віртуальні засоби комунікації, спільне кавування і чаювання).
- Парох сприяє творенню різних парафіяльних спільнот (молитовні, харитативні, виховні тощо).
- Парафія відбуває спільні прощі.
- В парафії ефективно діють пасторальні та економічні ради, проводиться щорічне пасторальне планування.
- Парафія плекає дружні стосунки і сприяє співпраці з місцевими християнськими та релігійними спільнотами.

3.3 На Єпархіяльному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії; Де нема єпархіяльних структур: Пасторально-Міграційний Відділ

Мета: В Єпархії плекається ідентичність як єдиної спільноти, яка соборно думає та синодально діє під проводом свого Єпископа.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами та в діалозі з єпархіяльним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність єпархії будувати мережі сопричастя-єдності: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати обставини які впливають на спосібність єпархії плекати мережі сопричастя-єдності: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють єпархіяльній єдності? Які особи, обставини стоять на перепоні єпархіяльній єдності?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно єдності єпархії? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на єдність єпархії?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.

- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Єпархіяльне управління використовує усі можливі засоби для плекання сопричастя-єдності (напр. Єпархіяльна газета, вебсторінка, Фейсбук тощо).
- Усі дорадчі органи в Єпархії діють синодально та ефективно (Пасторальна та Економічні ради, Пресвітерська рада і Колегія єпархіяльних радників, Єпархіяльний Собор).
- Проведення щорічних єпархіяльних прощ.
- Проведення зустрічей для священників – не тільки робочих, але й дружніх.
- Проведення єпархіяльних зустрічей на різні теми та для різних груп.

3.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами

Мета: Митрополичі або регіональні структури ефективно радяться між собою та співпрацюють з відчуттям сопричастя-єдності

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей відповідальних за душпастирство родини, в діалозі з іншими церквами і християнськими спільнотами на території.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність митрополії чи регіону плекати мережі сопричастя-єдності: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати обставини, які впливають на спосібність митрополії чи регіону плекати мережі сопричастя-єдності: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють духові сопричастя-єдності? Які особи, обставини стоять на перепоні мережам сопричастя-єдності?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно єдності митрополії чи регіону? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на сопричастя-єдність митрополії чи регіону?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Проведення спільних конференцій, зустрічей, реколекцій для духовенства визначеного регіону.
- Зустріч молоді на регіональному рівні.
- Форуми з участю духовенства, богопосвячених осіб та мирян на особливі теми.
- Формаційні зустрічі для обраного регіону.
- Вироблення спільної стратегії для втілення якогось синодального рішення.

3.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами

Мета: Розвинути в цілій УГКЦ живе відчуття єдиної спільноти дітей Божих

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів у спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії сприяють співпраці між усіма частинами УГКЦ на всецерковному рівні в питанні душпастирства родини, а також співпрацюють з міжнародними організаціями та з Папською радою для мирян, родини і життя. Згромадження Богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати спосібність всецерковних структур УГКЦ плекати мережі сопричастя-єдності: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати обставини, які впливають на спосібність всецерковних структур УГКЦ плекати мережі сопричастя-єдності: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють єдності УГКЦ? Які особи, обставини стоять на перепоні єдності УГКЦ?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно єдності УГКЦ? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на єдність УГКЦ?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань і синодальних рішень.

Приклади завдань:

- Глава Церкви спілкується з духовенством, богопосвяченими особами та вірними мирянами, використовуючи доступні йому сучасні технології.
- Пастирські подорожі Глави Церкви до поодиноких регіонів, єпархій.

- Єпископи УГКЦ беруть живу часть в Синоді з відчуттям глобальної єдності Церкви та взаємної солідарності між єпархіями УГКЦ.
- Всецерковні форуми та Патріарші Собори.
- Важливі послання і церковні документи всецерковного характеру видаються різними мовами.
- Патріарші структури УГКЦ слідкують за поученнями Святішого Отця і дбають про спільний хід з цілою Католицькою Церквою.

4. Дорога зцілення ран та лікування травм

Текст Пастирського Листа:

4. Дорога зцілення ран і лікування травм. Проходячи містами, містечками і селами Святої Землі, Ісус збирав учнів і проповідував Царство. Одночасно Він показував на зрозумілому для всіх прикладі, чим є Царство, – слухав, милосердився і зцілював: «Ісус обходив усі міста і села, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи Євангелію царства та вигоюючи всяку хворобу й недугу» (Мт. 9, 35). Він зцілював від кровотечі та сліпоти, одержимості та прокази, паралічу та остаточної людської недуги – смерті. Зцілення – це прояв Божої любові та уприсутнення Його Царства: «Він їх прийняв і говорив їм про Царство Боже та оздоровляв тих, що потребували того» (Лк. 9, 11). Господь дає приклад, як ми маємо діяти і проповідувати – зцілювати рани і недуги іншого, особливо в контексті пережитого досвіду геноцидних тоталітарних режимів, що нищили людину і трошили її гідність.

Ми не можемо мріяти про майбутнє нашої Церкви, якщо не задумаємося над потребою зцілення травм – особистих, родинних, спільнотних, церковних, національних, історичних і глобальних. Сучасні знання законів психіки, динамізму свідомості, волі та почуттів людини, досвід душпастирського служіння та спілкування демонструють, наскільки ми всі потребуємо зцілення. Цілі покоління вірних нашої Церкви пережили великі потрясіння, які, на жаль, не припинилися, а набувають нових форм. Геноцидний режимний терор і світові війни, колоніалізм і насилля, ув'язнення і вимушена еміграція, нова війна і пандемія – залишають глибокі рани на людських душах, на сім'ях і на всьому суспільстві.

Ці рани потребують зцілення таїнственным, ніжним, особистим Божим доторком. Інакше біль, страх і недовіра переходять в агресію, шкідливі пристрасті і залежності. Де немає правдивої любові між Божими синами і доньками, там поселяються зваблivi, популістські ідеології. Дешеві обіцянки, спрощені та оманливі відповіді на глибинні потреби людської душі калічать і викривлюють психіку й мислення цілих суспільств. Сила, що зцілює, благодать Святого Духа, що здатна загоїти рани минулого і сучасного, впливає із зустрічі з живим Христом, Лікарем душі і тіла, який об'являється у взаємній любові Його послідовників. І саме носієм цього Джерела зцілень є і повинна бути наша Церква, усі її спільноти та інституції.

Пандемія, яку кожен із нас переживає, дала змогу ще виразніше побачити обличчя скаліченого людства і потреби зраненої людини, яка страждає від самотності, страху, тривоги, залежностей, неспокою та несправедливості. Ми потребуємо Цілителя і самі маємо бути зняряддям зцілення, щоб являти Царство, яке проповідуємо. Саме з дороги зцілення, яка переплітається зі стежками покаяння, відкривається шлях до справжньої місіїності. Діти Церкви, які досвідчили її життєдайну любов, усвідомили своє покликання до Божого синівства, дарованого в Хрещенні, стають місіонерами, що проповідують Євангеліє відкуплення і оздоровлення.

Мета: Цілій УГКЦ притаманне відчуття потреби зцілення ран і лікування травм.

В подробицях:

- Усвідомлення існуючих ран і травм, фізичних і духовних, як особистих, так і спільнотних.
- Відчуття ран і травм ближнього.
- Бажання бути зціленою людиною під кожним оглядом.
- Бажання Церкви бути спільнотою зцілення і супроводжувати ранених та травмованих до зцілення.
- Христос–Лікар душі і тіла, присутній в конкретних діях Церкви на всіх рівнях.

Деякі особливі виклики для зцілення ран і лікування травм:

- Глибокі рани минулого для багатьох ніколи не були зцілені.
- Важко говорити про зцілення, коли нові рани постійно виникають (напр. війна).
- Усвідомлення, що самі християни можуть завдавати нові рани через байдужість чи нечутливість.
- Нездатність і страх людини признатись про те, що вона зранена і потребує зцілення.
- Брак належного знання та експертизи душпастирів для праці зі зраними людьми.

4.1 На сімейному/особистому рівні

Хто: Батьки і діти, настоятелі монастирів і богопосвячених спільнот зі своїми членами; Кожний єпископ, священник, богопосвячена особа і кожний мирянин УГКЦ)

Мета:

- Батьки і діти: сім'я, яка має відчуття ран і травм одне одного і плекає спільноту любові, де можна безпечно і без осудження відкрити свої рани і травми.
- Молодь: виробляє чутливість до своїх та чужих ран.
- Кожний мирянин УГКЦ: має відкрите серце до ран і травм ближнього з усвідомленням своїх власних ран і травм.
- Кожний священник: є свідомий власних ран і травм; дозволяє, щоб Христос-Зцілитель був присутній в його душпастирській діяльності; плекає служіння присутності та слухання ранених і травмованих; серйозно ставиться до свого обов'язку відвідувати хворих у своїй спільноті.
- Кожна богопосвячена особа: є свідомою власних ран і травм; має глибоке відчуття ран і травм інших та свого покликання бути завжди «Добрим Самарянином» та людиною, яка вміє слухати і співчувати з іншими.
- Глава Церкви і кожний Єпископ УГКЦ: є глибоко свідомий власних ран і травм; супроводжає своїх священників і вірних співчутливою близькістю і присутністю. Є іконою Христа-Зцілителя, Лікаря душі і тіла.

Конкретні завдання: Розробляються в контексті іспиту сумління та на молитві.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники для душпастирського чи особистого навернення (сильні та слабкі сторони): Які в мене дари? Які в мене браки?
- З'ясувати зовнішні чинники для душпастирського чи особистого навернення (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють наверненню? Які особи, обставини віддаляють мене від навернення?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?

- Що би ми хотіли бачити?
- Пріоритизація пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стосовно цілі.

Приклади завдань:

- В подружжі чоловік і жінка регулярно розмовляють, слухають одне одного і з глибоким відчуттям можливих ран і травм – як своїх, так і своїх дітей.
- Молода людина відвідує травмованих від війни.
- Єпископ періодично сам відвідує хворих і поранених.

4.2 На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами і спільнотами

Мета: Парафіяльна спільнота є середовищем, де ранені та травмовані йдуть дорогою до зцілення.

Конкретні Завдання: Розробляються в контексті іспиту сумління, молитви та діалогу.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стан реалізації завдань.

Приклади завдань:

- Парафія дає можливість різним групам ранених чи травмованих зустрічатись для взаємної підтримки (анг. Peer Support groups, напр. батьки, які втратили своїх дітей, ветерани війни, анонімні алкоголіки тощо).
- Відвідування хворих не лежить тільки на плечах душпастирів, але в ньому також беруть участь миряни, в тому числі й молодь.
- Парафія організовує психологічну пораду.
- Спільне проведення Таїнства Єлеопомазання хоч раз в рік.

4.3 На Єпархіяльному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії; Де нема єпархіяльних структур: Пасторально-Міграційний Відділ

Мета: Єпархія дбає про зцілення ран і травм та чуває над формуванням душпастирів в тому ж дусі.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами та в діалозі з єпархіяльним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цій цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати втілення завдань.

Приклади завдань:

- Конференції для духовенства із залученням експертів на тему ПТСР (Посттравматичний стресовий розлад).
- Єпархія постійно моніторить виникнення особливих ран і травм та мобілізує парафії до плекання духа зцілення ран і травм.
- Єпархія дбає про шпитальне капеланство на своїй території.
- Єпархія співпрацює з інституціями, які спеціалізуються на лікуванні ран і травм.

4.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Митрополичі або регіональні структури дбають про зцілення ран і травм з відчуттям особливостей свого регіону.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей, в діалозі з іншими церквами і християнськими спільнотами на визначеній території.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати втілення завдань.

Приклади завдань:

- Вивчати глибокі рани і травми, які характерні для визначеного регіону, залучаючи істориків та експертів для обговорення правди про минуле.
- Використовувати історичні дати завдання ран і травм для спільного прощення, примирення і зцілення.
- Організація зустрічей для військових та медичних капеланів обраного регіону.
- Спільно працювати над ресурсами для зцілення ран і травм у визначеному регіоні.
- Закликати до обговорення ран і травм на державному рівні.
- Застосовувати і втілювати вказівки Глави Церкви і Синоду Єпископів УГКЦ на регіональному рівні.

4.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Координувати спільний хід цілої Церкви дорогою зцілення ран і травм.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів у спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії... Згромадження Богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють цілі? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від цілі?

- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний досвід і погані наслідки пандемії? б) Позитивний досвід і погані наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати втілення завдань.

Приклади завдань:

- Глава Церкви говорить на тему зцілення ран і травм короткими меседжами різними мовами.
- УГКЦ популяризує документи і повчання Святішого Отця на цю тему.
- Синод Єпископів присвячує одну сесію обговоренню теми зцілення ран і травм.
- Після закінчення війни відбути сесію Патріаршого Собору на цю тему.
- Комісії та відділи ПК, які мають стосунок до зцілення ран і травм, співпрацюють між собою (департамент військового капеланства, відділ пенітенціарного служіння, комісія охорони здоров'я).

5. Близькість і практична увага до убогих і маргіналізованих

Текст Пастирського Листа:

5. Близькість і практична увага до вбогих і маргіналізованих. Парадоксальним чином ми осягаємо зцілення не тоді, коли зосереджуємося на собі самих, на своїх труднощах, потребах і проблемах, а коли відкриваємося у співчутливій і милосердній любові до своїх ближніх, намагаючись через людську присутність і близькість дати їм відчути Божу цілющу присутність і животворну любов. Про цей євангельський парадокс наш Господь сказав: «Хто своє життя зберігає, той його погубить; а хто своє життя погубить задля Мене, той його знайде» (Мт. 10, 39). Губити своє життя задля Христа означає присвячувати його служінню нашим ближнім, зокрема найбільш знедоленим, убогим, маргіналізованим, яких Господь називає своїми «найменшими братами» і каже, що все, що ми зробили одному з них, ми Йому зробили (пор. Мт. 25, 40). Тож у служінні ближньому з любові людина «віднаходить своє життя», тобто повертається до найбільшої правди про себе саму як про улюблену дитину Божу, створену з любові й покликану до любові.

Слушно зауважив один із наших сучасників, Карло Марія Мартіні: «Бог присутній у кожному ділі любові, в усіх знаках прощення, у зобов'язаннях тих, які ведуть боротьбу проти насилля, ненависті, нестачі, страждань». Те, що характеризує християнську любов, це її конкретність. Як конкретно є кожен наш ближній із його неповторними щоденними потребами і нуждами, так само конкретно має ставати Божа присутність у наших вчинках милосердя: голодного нагодувати, спраглого напоїти, нагого зодягнути, подорожнього прийняти в дім, хворого і ув'язненого відвідати тощо (пор. Мт. 25, 35-36; Іс. 58, 6-7; Послання Синоду Єпископів УГКЦ 2020 р. «Залишіться вам одне – те, що ви дали вбогому!», 1).

Наше служіння ближнім часто проявляється в заспокоєнні їхніх нагальних і першочергових потреб і нужд. Проте Божа любов спонукає нас сягати до кореня людських бід і нещастя, який часто прихований у людському гріху і проявляється в отруєних несправедливістю суспільних відносинах. Тому наші християнські зусилля принесуть ще більші плоди, коли ми, поряд із заспокоєнням потреб певної особи, нашого ближнього, змагатимемося за зцілення суспільної гріховності і таким чином утверджуватимемо спільне благо, з якого черпатиме надію кожен член людської спільноти.

Святіший Отець Франциск закликає нас ставати щоразу більше Церквою, яка виходить поза себе, щоб служити. І в цьому натхненні вміщено заклик до кожного з нас виходити із зони власного комфорту, відриватися від себе і відкриватися щоразу більше до своїх ближніх. На практиці це означає скеровувати свою увагу і кроки до конкретних людей, які живуть «на периферіях» сучасного світу, сповнені страхом, смутком і безнадією; до тих, чий крик про допомогу не доходить до вух оточення, закам'янілого в байдужості й егоїзмі, але повинен знайти відгомін у серці справді віруючої людини, урухомлюючи в її житті потоки солідарності, співчутливого слухання та милосердної любові. Так ми зможемо в сучасному світі, зануреному у страх смерті і тривогу перед днем прийдешнім, принести знак надії, яка «не засоромить, бо любов Бога влита в серця наші Святим Духом, що нам даний» (Рим. 5, 5). Саме наше ставлення до ближнього, наша готовність до служіння стане знаком нової надії і доказом автентичності та глибини нашої віри.

Мета: Щоб в цілій УГКЦ розвинути активне та ефективне служіння ближньому (дияконію)

В подробицях, щоб апостолят Церкви, яка «виходить у світ» (Chiesa in uscita) торкав:

- тих, хто зазнає страждання, — фізичного, морального чи психічного;
- маргіналізованих, самотніх, відкинутих та ігнорованих суспільством;
- жертв зловживання владою і впливовістю;

- тих, кого визискують задля наживи, топчуть спотвореною логікою влади і грошей;
- приречених на заслання, переслідування і тортури та ув'язнених;
- жертв війни, конфліктів, тероризму;
- позбавлених свободи, прав і гідності;
- безграмотних та неосвічених;
- безробітних, позбавлених медичної та базової соціальної опіки;
- біженців, мігрантів, заробітчан, безхатченків та ін.

5.1 На сімейному/особистому рівні

Хто: Батьки з дітьми, Настоятелі монастирів і богопосвячених спільнот зі своїми членами; Кожний єпископ, священник, богопосвячена особа і мирянин УГКЦ.

Мета:

- Батьки з дітьми: конкретно на ділі проявляють милосердя потребуючим (Мат. 25, 31-47).
- Молодь: конкретизує свій природний ідеалізм щодо соціальної несправедливості ділами милосердя та волонтерським служінням.
- Кожний мирянин УГКЦ: має відкриті очі на бідних і маргіналізованих, які живуть поруч.
- Кожний священник: дає приклад служіння ближньому особистою увагою до бідних і маргіналізованих.
- Кожна богопосвячена особа: живе не розкішно, а скромно і убого, своєю особою і ділами дає живе свідчення про присутність і близькість Христа убогим і маргіналізованим, виходячи їм назустріч.
- Глава Церкви і Кожний Єпископ УГКЦ: живуть скромно, як годиться тим, хто на собі носить запах своїх овець, не тільки організовуючи харитативну діяльність, а конкретно беручи в ній особисту участь.

Конкретні завдання: Розробляються з відчуттям потреб убогих там, де кожний живе.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби убогих і маргіналізованих, на які бажаємо відповісти.
- З'ясувати нашу спосібність відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати нашу спосібність відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють моему (нашому) служінні? Які особи, обставини віддаляють мене (нас) від нашого служіння?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?

- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стосовно цілі.

Приклади завдань:

- Батьки вчать дітей до жертвності змалку, напр. в день Св. Миколая, у Великому Пості.
- Молодь дарує час і талант для праці в парафіяльному Карітасі.
- Дорослі активно підтримують соціальну діяльність парафіяльної спільноти і самі беруть участь в ній.
- Єпископ знає, де в місті наставляють руку, і час від часу особисто допомагає бідним (гріш, їжу, воду).

5.2 На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами і цілою парафіяльною спільнотою.

Мета: Кожна парафіяльна спільнота конкретно займається харитативною діяльністю там, де вона перебуває, і підтримує єпархіальні та всецерковні харитативні ініціативи.

Конкретні Завдання: Розробляються душпастирською радою на чолі з душпастирем в ході пасторального планування та відповідно до місцевих потреб та закликів ззовні.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби убогих і маргіналізованих, особливо на території парафії, але також поза нею.
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють харитативній діяльності? Які особи, обставини стоять на перепоні дії на користь убогих?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Парафія пізнає і обговорює разом Послання Синоду Єпископів УГКЦ «Залишиться вам одне – те, що ви дали убогому» (проповіді, дискусії, пасторальне планування).

- Парафія встановлює свій апостолят праці з убогими та маргіналізованим, напр. Активний парафіяльний Карітас
- Катехизація дітей торкає тему соціального служіння Церкви.
- Парафія дає приміщення для проведення зустрічей різним допоміжним спільнотам: Анонімні Алкоголіки, Батьки в Жалобі, і т.д.
- Столова для місцевих убогих, банк їжі, скарбничка на соціальні потреби і т.д.
- Призначити частину парафіяльних приходів на допомогу бідним.

5.3 На Єпархіяльному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами (особливо з Єпархіяльним Карітасом), у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії; Де нема єпархіяльних структур: Пасторально-Міграційний Відділ

Мета: Служіння убогим та маргіналізованим вважається інтегральною частиною місії Церкви; в Єпархії встановлена структура для сповнення її харитативної місії.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами та в діалозі з єпархіяльним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби убогих і маргіналізованих, особливо на території єпархії, але також поза нею.
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють харитативній діяльності? Які особи, обставини віддаляють нас від дияконії?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід пандемії? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати втілення завдань.

Приклади завдань:

- Принаймні одна десята (10%) єпархіяльного бюджету повинна бути призначена на харитативну діяльність Єпархії.
- Єпархія постійно моніторить виникнення особливих потреб і мобілізує парафії при виникненні потреби.

- Єпархія постійно нагадує духовенству про харитативне служіння і визначає напрямні та пріоритети.
- В часі візитацій Єпископ перевіряє харитативну діяльність парафії і, можливо, бере особисту участь в ній.

5.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Митрополичі або регіональні структури координують спільну відповідь на харитативні потреби як на своїй території, як і поза нею.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей в діалозі з іншими церквами і християнськими спільнотами на визначеній території.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби убогих і маргіналізованих, особливо на території митрополії (чи регіону), але також поза нею.
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють спільній дії? Які особи, обставини віддаляють нас від сповнення нашого харитативного служіння?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати втілення завдань.

Приклади завдань:

- Розробляють спільну стратегію щодо служіння ближньому на території митрополії (чи регіону) чи поза нею.
- Спільним голосом апелюють до державних та приватних установ при виникненні особливих потреб.
- Через пресу та медіаресурси інформують та постійно нагадують громадському суспільству про потребуючих, апелюючи до сумління можновладних.

5.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами

Мета: Розвинути в цілій УГКЦ активне та ефективне служіння ближньому (дияконію)

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів у спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії сприяють співпраці між усіма частинами УГКЦ на всецерковному рівні в питанні соціального служіння Церкви, а також співпрацюють з міжнародними благодійними організаціями. Згромадження Богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби убогих і маргіналізованих на всецерковному чи світовому рівні.
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють спільній дії? Які особи, обставини віддаляють нас від сповнення нашого харитативного служіння?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати втілення завдань

Приклади завдань:

- Глава Церкви зі Синодом Єпископів звертає увагу на покликання Церкви щодо соціального служіння, розробляють спільну стратегію щодо служіння ближньому (див. Стратегія соціального служіння в УГКЦ).
- Глава Церкви апелює до державних лідерів в справі законодавства на підтримку убогих і маргіналізованих.
- Через пресу та медіаресурси інформують міжнародну пресу про особливі кризи чи потреби на території України та в інших країнах світу, де діє УГКЦ.
- УГКЦ прямує разом з усією Католицькою Церквою в її соціальній місії.

6. Християнська сім'я—домашня церква

Текст Пастирського Листа:

6. Християнська сім'я – домашня церква. Говорячи і проповідуючи про християнську родину, праведний митрополит Андрей був переконаний, що подає «науку, від якої залежить і на якій спирається майбутність цілого народу» (Про християнську родину, 1900 р.). У цьому ж дусі свого великого попередника патріарх Йосиф на схилі літ писав у своєму «Заповіті»: «Батьки, християнська родина – це основа здорового суспільства, народу, нації. Це запорука їх росту і сили! І тому заповідаю вам: збережіть, а де її розхитано, оновіть в Українському народі справжню християнську родину як незгасне вогнище життя і здоров'я Церкви та Народу!». Тож наша Церква, продовжуючи діло цих славних праведників, звертає особливу увагу на духовну опіку і духовний супровід родин.

Минулий 2020 рік був позначений стражданням мільйонів людей на всій планеті через пандемію. Цей час нечуваних досі випробувань з особливою силою показав нам, наскільки великим даром є для нас, християн, можливість збиратися разом, як перші Христові учні, на молитві «в тому самому місці» (пор. Ді. 2, 1), на ламанні Євхаристійного хліба і на призиванні Святого Духа, який преображає спільноту Божих дітей, чинячи її живим Тілом воскреслого Спасителя. Ми всі дуже болісно пережили і ще почасти надалі переживаємо «євхаристійний голод», тугу за живою участю в Літургії. Карантинні обмеження, запроваджені урядами багатьох країн, змусили нас на деякий час вийти з храмів і перейти до наших домівок. Дехто побачив у цьому русі Божого народу здійснення слів пророка Ісаї: «Іди, народе мій, увійди у свої кімнати й замкни за собою двері, сховайся на часинку, поки гнів не перейде!» (Іс. 26, 20). Ми з вдячністю можемо ствердити нині, що наші родини і християнські сім'ї у цей нелегкий час стали місцем великого і переконливого свідчення віри. Батьки отримали нагоду спільно з дітьми читати Святе Письмо, молитися і брати участь в онлайн-трансляціях богослужінь із парафіяльних чи катедральних храмів. Досвід нашої підпільної Церкви, ще такий свіжий у пам'яті старшого покоління, знову став у пригоді, показуючи унікальну і неповторну роль сім'ї в плеканні та передаванні віри. Ніщо не може заступити доброго прикладу практикуючих християнських батьків. Свідчення здорової християнської сім'ї потрібне в сучасному суспільстві, можливо, більше, ніж будь-коли в людській історії.

Проте не одна сім'я відчула у болісний спосіб всі свої обмеження і слабкості, які проявилися в ці довгі тижні й місяці карантинних обмежень. Не одна сім'я пережила втрату рідних, кризу, напруження. Не одна людина усвідомила, що не може виявляти терпеливу і милосердну любов стосовно найближчих. Не одні батьки відчули, що не підготовані до того, щоб мудро і по-Божому провадити своїх дітей і підтримувати одне одного в мандрівці віри посеред розбурханого моря пандемії та спричинених нею труднощів. На ці людські, духовні та психологічні обмеження накладалися зовнішні чинники, як-от втрата роботи, зменшення заробітної платні, що стало джерелом додаткового страждання і неспокою в родинях. Усім нашим сім'ям прагнемо висловити запевнення в близькості та молитвах.

Водночас поновлюємо заклик до душпастирів поставити в центрі уваги душпастирство родини, катехизацію сім'ї, яка покликана бути у світі відображенням спільноти Пресвятої Тройці та знаком надії для всього людства. Віруюча сім'я, яку церковна традиція називає домашньою Церквою, має в усі часи бути «дорогою Церкви». Про це говорив святий Іван Павло II: «Так, сім'я є за своєю внутрішньою природою “дорогою Церкви”, яка розпізнає у ній суттєвий і незамінний елемент Божого промислу щодо людства. Сім'я, як вірний, нерозривний та плідний союз єдності і любові між чоловіком та жінкою, є привілейованим місцем особистого і суспільного розвитку. Хто сприяє сім'ї, сприяє розвитку людини; хто атакує сім'ю, атакує людину. Навколо сім'ї і навколо життя розгортається сьогодні найголовніший виклик, який зачіпає саму гідність людини» (Загальна аудієнція, 8 жовтня 1997 р.).

Мета: Щоб в цілій УГКЦ сім'я виконувала свою роль і своє покликання в Церкві і суспільстві

В подробицях:

- Щоб християнська родина відчула своє покликання до зросту у вірі, святості, любові та служінні ближньому як домашня церква.
- Щоб роль сім'ї як основи суспільства була захищена.
- Щоб батьки в християнському вихованні своїх дітей мали належну підтримку.

Деякі особливі виклики перед сім'єю сьогодні:

- В сучасному суспільстві сім'я не тільки недооцінюється, але й є під атакою.
- Навіть у Церкві бракує повного розуміння християнської родини.
- Батьки не приготовлені до сповнення своїх обов'язків щодо сім'ї як домашньої церкви.
- Насилля, узалежнення, подружня зрада.
- Брак розуміння цінності дару життя (напр. небажані вагітності).
- Сім'ї, які не живуть разом через заробітчанство, війну чи з інших причин.
- Спільне життя без шлюбу.
- Нерозв'язане питання осіб золотого віку.
- Соціальні сироти.
- Тиск від державних установ щодо гендерної ідеології, абортів та евтаназії.

6.1 На сімейному/особистому рівні

Хто: Кожний член УГКЦ, від новонародженого в Христі до Глави Церкви

Мета:

- Батьки з дітьми: творять святу спільноту любові, де дар людського і надприродного життя має змогу розвиватись у всіх вимірах.
- Молодь: готові вийти у світ, відчуваючи любов і підтримку своєї сім'ї.
- Бабці і дідусі / Хресні батьки: підтримують сімейну спільноту своїм часом, присутністю та любов'ю.
- Кожний священник і єпископ: дає свідчення автентичного сімейного життя відповідно до свого стану і покликання, як муж, батько, син, брат.
- Кожна богопосвячена особа: дає живе євангельське свідчення про життя в конкретній богопосвяченій спільноті, не забуваючи про сім'ю, в якій виростав чи виростала.

Конкретні завдання: Розробляються в контексті сімейної любові та щирого і відкритого діалогу.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати внутрішні чинники нашого подружжя і нашої сім'ї (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники, які впливають на наше подружжя і нашу сім'ю (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють розвиткові нашої сім'ї? Які особи, обставини діють на ослаблення чи знищення нашої сім'ї?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно нашого подружжя, сім'ї? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на наше подружжя, нашу сім'ю?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стосовно втілення пропозицій.

Приклади завдань:

- Батьки спільно моляться зі своїми дітьми.
- Кожний дім має своє покуття або місце для молитви перед іконою.
- Родина разом читає Святе Письмо, духовну літературу.
- Родина разом сідає до стола без смартфонів.
- Родина разом допомагає потребуючим.

6.2 На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами і цілою парафіяльною спільнотою

Мета: Кожна парафіяльна спільнота є місцем, де християнська сім'я відчувається як в себе вдома і отримує усе потрібне для сповнення свого покликання.

Конкретні Завдання: Розробляються душпастирською радою на чолі з душпастирем в ході пасторального планування у співпраці з катехитами та іншими особами, задіяними в душпастирстві родини.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби подружжя та сімей в парафіяльній спільноті.
- З'ясувати спосібність парафії відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність парафії відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють душпастирстві родини? Які особи, обставини стоять на перепоні душпастирстві родини?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно християнського подружжя, сім'ї? б)

Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на християнське подружжя, сім'ю?

- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Духовний супровід родини в парафії.
- Катехизація молодих батьків (напр. в контексті підготовки до Хрещення).
- Постійна катехизація дітей, молоді і дорослих.
- Спільна участь сімей в літургійному, молитовному житті парафії, особливо Служби Божої.
- Створення спільнот родин при парафії.
- Родинні поради при парафії.
- Літні табори для сімей при парафії.

6.3 На Єпархіальному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами, комісіями та відділами (особливо з Катехитичною Комісією та Комісією Родини) у співпраці з Радою настоятелів на території єпархії; Де нема єпархіальних структур: Пасторально-Міграційний Відділ

Мета: Єпархії, які сприяють та підтримують парафіяльне душпастирство родини

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами і в діалозі з єпархіальним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби подружжя та сімей на території єпархії.
- З'ясувати спосібність єпархії відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність єпархії відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють душпастирстві родини? Які особи, обставини стоять на перепоні душпастирстві родини?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно християнського подружжя, сім'ї? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на християнське подружжя, сім'ю?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Де ще цього не зроблено, створити Відділ Душпастирства Родини.
- Єпархіяльні прощі за участі подружжя, сімей.
- Постійна формація духовенства в сімейних питаннях.
- Належний супровід священничих родин.
- Забезпечити єпархію належною літературою і ресурсами для підтримки християнської родини.

6.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Митрополичі або регіональні структури координують спільну відповідь на потреби християнської сім'ї та на виклики перед нею на своїй території.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей відповідальних за душпастирство родини, в діалозі з іншими церквами і християнськими спільнотами на визначеній території.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби подружжя та сімей на території митрополії чи регіону.
- З'ясувати спосібність митрополії чи регіону відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність митрополії чи регіону відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють душпастирстві родини? Які особи, обставини стоять на перепоні душпастирстві родини?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно християнського подружжя, сім'ї? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на християнське подружжя, сім'ю?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що б ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань.

Приклади завдань:

- Спільно висловлювати позицію Церкви на захист родини, де потрібно, у співпраці з іншими Церквами на визначеній території.
- Сприяти участі акцій на захист життя на регіональному/державному рівні.
- Створити Митрополичі або регіональні комісії за участі голів катехитичних Комісій чи Комісій Родини.
- Пропонувати матеріали та ресурси для вжитку на визначеній території.

6.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Розвинути в цілій УГКЦ активне та ефективне душпастирство родини.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів у спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії сприяють співпраці між усіма частинами УГКЦ на всецерковному рівні в питанні душпастирства родини, а також співпрацюють з міжнародними організаціями та з Папською радою для мирян, родини і життя. Згромадження Богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати потреби подружжя та сімей в УГКЦ.
- З'ясувати спосібність всецерковних структур УГКЦ відповісти на ці потреби: внутрішні чинники (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати спосібність всецерковних структур УГКЦ відповісти на ці потреби: зовнішні чинники (можливості і перепони): Які ресурси, обставини сприяють душпастирстві родини? Які особи, обставини стоять на перепоні душпастирстві родини?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно християнського подружжя, сім'ї? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на християнське подружжя, сім'ю?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати стан реалізації окремих завдань і синодальних рішень.

Приклади завдань:

- Глава Церкви періодично звертається до християнської сім'ї у відеозверненні різними мовами.
- Скликати сесію Патріаршого Собору на тему християнської родини.
- Оголосити Рік Родини у зв'язку з Патріаршим Собором.
- Душпастирська рада Патріаршої Курії сприяє зустрічам голів Єпархіяльних комісій і відділів в питанні родини і життя.
- Душпастирська Рада і відповідні Комісії ПК стежать за існуючими матеріалами на тему подружжя та сімей і сприяють обміну та поширенню цих матеріалів по цілій УГКЦ.

7. Місійність і вихід назустріч світові

Текст Пастирського листа:

7. Місійність і вихід назустріч світові. Місія Церкви проявляється через служіння слова і зцілення, через буття поруч із людиною в її радощах і стражданнях, успіхах і викликах, через слухання голосу ближнього та проповідкування Євангелія милосердя знедоленій людині всіх часів. Церква виходить, щоб проголошувати Євангеліє, хрестити всі народи (пор. Мт. 28, 18–20), а робить це, долаючи бар'єри – мовні, етнічні, культурні, расові, соціальні. Слова Ісуса, сказані до апостолів після Воскресіння, показують нам, що Бог бажає саме такої динаміки: «Та ви приймете силу Святого Духа, що на вас зійде, і будете Моїми свідками в Єрусалимі, у всій Юдеї та Самарії й аж до краю землі» (Ді. 1, 8).

Папа Франциск вчить: «Сьогодні Ісусовий заклик “ідіть” постійно створює нові сценарії та виклики для євангелізаційної місії Церкви, і всі ми покликані до нового “виходу” на місії. Кожний християнин і кожна спільнота повинні розпізнавати дороги, які їм вказує Господь, але всіх нас Він запрошує прийняти цей заклик: вийти з власного вигідного життя і відважитися йти в усі закутки, де необхідне світло Євангелія» (Апостольське поучення «Радість Євангелія», 20). Святі душпастирі вміли відчувати цей заклик Святого Духа та виходити поза звичні сфери душпастирства, щоб поширювати світло Христового Євангелія в сучасних їм суспільствах. На десятиліття випереджує наш блаженний священномученик Омелян Ковч місійний рух сучасної «Церкви у виході», коли у своїй славній книжечці «Чому наші від нас втікають?», написаній під час ув'язнення в бережанській тюрмі наприкінці 30-х років минулого століття, твердить: «Вже великий папа Лев XIII висказав глибоку думку: “Fuori di sacristia!” (Поза захристію!). Так, у наш час священник дійсно мусить розвинути свою діяльність поза захристією. Отже, коли священник хоче задержати своє стадо при вірі, церкві й обряді, то він мусить “вийти з захристії” і мусить брати живу участь у громадянському житті своєї парохії... Не буде цього робити, то стратить ґрунт під ногами, як це вже не одному й трапилося».

Ми не повинні обмежуватися проповіддю Божого слова тільки серед «своїх», а йти проповідувати різним народам зрозумілою їм мовою. Кожен із нас – єпископ, священник, диякон, семінарист, монах, монахиня, хлопець, дівчина, батько, мати – хай відгукнеться на цей заклик наступника апостола Петра до «виходу на місію» там, де живе, працює, відпочиває! Цей «вихід» буде плідним і благословенним лише тоді, коли кожен із нас буде його робити з Христом і в єдності з Церквою. «Сьогодні дуже важливо, щоб Церква, у вірності прикладові свого Вчителя, вийшла проголошувати Євангеліє всьому світові, у будь-яких обставинах, не вагаючись, охоче і безстрашно. Радість Євангелія є для всіх людей – нікого позбавити її не можна. Вифлеємським пастухам ангел проголошує: “Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу” (Лк. 2, 10)» (Радість Євангелія, 23). Рухаймося вперед, відважно виходьмо на пошуки тих, хто далеко, і запрошуймо тих, які перебувають на дні суспільства, проявляймо ініціативу! (пор. там само, 24).

* * *

Дорогі в Христі! Якщо пропозиції і пріоритети, подані тут, мали б стати програмними на наступні роки в нашій Церкві, потрібно, щоб кожен із нас: і ви, і ми відчули своє покликання і свою відповідальність перед Богом за отримані від Нього духовні дари. Відкиньмо все, що нас стримує від Христа! Відкриймося на дар Святого Духа, який сходить на кожного з нас і приносить свій плід через нас! Будьмо живими іконами Божої доброти у світі! Будьмо носіями миру і зичливими благовісниками Христової любові, яка не накидається, а запрошує до спільного життя з Отцем у Святому Дусі! Безперервно маймо перед очима приклад наших ревних попередників у вірі, від апостольських часів до новомучеників та ісповідників віри ХХ

століття, які попри всі випробування часу залишалися «веселі в надії, в горі терпеливі, в молитві витривалі» (Рим. 12, 12).

Нехай в кожного на устах і в серці буде молитва верховного апостола Петра, живого свідка нашої надії: «Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що у своїм великим милосерді віродив нас до живої надії через воскресіння Ісуса Христа з мертвих, до спадщини, яка не може ні зотліти, ні заплямитися, ані зів'янути, – збереженої для нас на небі» (1 Пет. 1, 3-4).

Мета: УГКЦ живе місійним духом і виходить, щоб свідчити Євангеліє у світі.

В подробицях:

- Жодна парафія не замикається в собі і не боїться виходити поза свою душпастирську зону комфорту.
- Кожен член УГКЦ, від найменшого до Глави Церкви, пам'ятає, що добре, чесне, благородне життя в Христі є нашою найкращою проповіддю.
- Кожний, хто зустрінеться з єпископом, духовною особою чи мирянином УГКЦ, не відходить, не відчувши духа Христового Євангелія.
- Церква простягає руку до її членів, які відійшли, запрошуючи їх «повернутись додому».

Деякі особливі виклики для місійності:

- Релятивізм сучасного суспільства: усі релігії рівні.
- Брак відчуття потреби Бога.
- Добробут і достаток створює ілюзію самовистачальності.
- Секуляризм прийнятий як де-факто офіційна релігія в суспільстві.
- Відділення церкви від держави перетворилось на відділення суспільства від Бога.

7.1 На сімейному/особистому рівні

Хто: Кожний член УГКЦ, від дітей шкільного віку до Глави Церкви

Мета:

- Батьки з дітьми: свідчать про Христа там, де живуть або працюють.
- Молодь: активно бере участь в житті Церкви і запрошує інших до участі.
- Кожна духовна особа (богопосвячені, духовенство, єпископи): свідомо ділиться з Христом при кожній зустрічі.

Конкретні завдання: Розробляються в контексті особистого відчуття Божої присутності в своєму житті (*nemo dat quod non habet*).

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати середовище, в якому живу: куди світло Христа не доходить.
- З'ясувати внутрішні чинники для свідчення віри у світі (сильні та слабкі сторони): Які в мене (в нас) дари? Які в мене (в нас) браки?

- З'ясувати зовнішні чинники для свідчення віри у світі (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють свідченню віри у світі? Які особи, обставини стоять на перешкоді свідченню віри у світі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно свідчення віри у світі? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на свідчення віри у світі?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно себе (нас) оцінювати стосовно втілення пропозицій.

Приклади завдань:

- Розпочинати кожний день молитвою до Святого Духа, щоб Він мене зробив Своїм знаряддям.
- Свідчити про перспективу віри в соціальних мережах, подавати уривки Святого Письма, молитви і т. д.
- Дати кожному, з ким зустрінусь, відчути Радість Євангелія, яка живе у мені.
- Творити діла милосердя в Христовому імені.

7.2 На парафіяльному рівні

Хто: Душпастирі зі своїми Пасторальними радами і цілою парафіяльною спільнотою

Мета: Кожна парафія є привітним і відкритим місцем, де кожний може почуватись в Божому домі, хто б він не був.

Конкретні Завдання: Розробляються душпастирською радою на чолі з душпастирем в ході пасторального планування.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати середовище, в якому парафія перебуває: куди світло Христа не доходить.
- З'ясувати внутрішні чинники парафії для свідчення віри у світі (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники парафії для свідчення віри у світі (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють свідченню віри у світі? Які особи, обставини стоять на перешкоді свідченню віри у світі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно свідчення віри у світі? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на свідчення віри у світі?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.

- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати парафію стосовно втілення пропозицій.

Приклади завдань:

- Парафія має осіб, які підходять до невідомих осіб і вітають їх у спільноті.
- Священник доступний і відкритий та плекає духа терпеливості з усіма.
- Парафія дбає про добрі сусідні відносини з мешканцями цієї околиці.
- Декада місійності проводиться кожного року.
- Рекламувати свої богослужіння і запрошувати до участі.

7.3 На Єпархіяльному рівні

Хто: Єпископи зі своїми Пресвітерськими і Пасторальними Радами; Де нема єпархіяльних структур: Пасторально-Міграційний Відділ.

Мета: Єпархії, які активно виходять у світ для проповідування Євангелія.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці з відповідними дорадчими та виконавчими структурами, особливо з Євангелізаційною радою єпархії та в діалозі з єпархіяльним духовенством і представниками мирян.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати середовище, в якому єпархія діє: куди світло Христа не доходить.
- З'ясувати внутрішні чинники єпархії для свідчення віри у світі (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники єпархії для свідчення віри у світі (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють свідченню віри у світі? Які особи, обставини стоять на перешкоді свідченню віри у світі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно свідчення віри у світі? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на свідчення віри у світі?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати єпархію стосовно втілення пропозицій.

Приклади завдань:

- Єпархія формує духовенство і мирян в місійному дусі.
- Єпархія сприяє семінаристам, які бажають служити на Сході чи там, де немає встановлених парафій, структур.
- Єпархія дбає про капеланське служіння на своїй території: академічне, шкільне, морське, військове, медичне, пенітенціарне.

- Єпархія організовує євангелізаційну школу для мирян з допомогою Ради Євангелізації УГКЦ.
- Єпархія активно вивчає демографічні зміни і робить всі заходи, щоб створювати нові парафії, де лиш виникне потреба.

7.4 На Митрополичому або Регіональному рівні

Хто: Регіональні, Митрополичі Синоди, Конференції; Ради Вищих настоятелів, Протоігумени богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: Митрополичі або регіональні структури координують спільну відповідь на місійно-євангелізаційні можливості й потреби на визначеній території.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці митрополичих/регіональних синодів, конференцій та зустрічей осіб, задіяних в місійно-євангелізаційній діяльності на визначеній території.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати місійно-євангелізаційні потреби на території митрополії чи регіону: куди світло Христа не доходить.
- З'ясувати внутрішні чинники митрополії чи регіону для свідчення віри у світі (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники митрополії чи регіону для свідчення віри у світі (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють свідченню віри у світі? Які особи, обставини стоять на перешкоді свідченню віри у світі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно свідчення віри у світі? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на свідчення віри у світі?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати митрополію чи регіон стосовно втілення.

Приклади завдань:

- Де є потреба, організувати між-єпархіальні євангелізаційні школи для мирян з допомогою Ради Євангелізації УГКЦ
- Координувати доступ до відповідних матеріалів в мовах визначеного регіону.
- Сприяти міжєпархіальним зустрічам для осіб, задіяних в капеланському служінні: академічному, шкільному, морському, військовому, медичному, пенітенціарному.

- Співпраця з громадськими організаціями для дослідження демографічних переселень на території митрополії чи регіону.
- Співпраця з світськими та католицькими медійними засобами, щоб присутність нашої Церкви була більш видима у визначеному регіоні.
- Протоігумени богопосвячених чинів чи згромаджень формують своїх членів в місійно-євангелізаційному дусі і заохочують їх йти на місії.

7.5 На Всецерковному рівні

Хто: Глава Церкви зі Синодом Єпископів УГКЦ, Постійний Синод, Патріарша Курія, а особливо Рада Євангелізації, Архимандрити богопосвячених спільнот зі своїми радами.

Мета: УГКЦ живе місійним духом і виходить, щоб свідчити Євангеліє у світі.

Конкретні Завдання: Розробляються в праці Синоду Єпископів у спільному слуханні Святого Духа і одне одного через законодавчі акти і з відчуттям відповідальності Єпископів щодо втілення рішень Синоду у своїх Єпархіях. Структури Патріаршої Курії, а особливо Рада Євангелізації, сприяють співпраці між усіма частинами УГКЦ на всецерковному рівні в питанні місійно-євангелізаційної діяльності, а також з Папською радою сприяння новій євангелізації. Згромадження Богопосвячених осіб дбають про втілення рішень Синоду у своїх спільнотах.

Питання для окреслення завдань:

- З'ясувати місійно-євангелізаційні потреби УГКЦ: куди світло Христа не доходить.
- З'ясувати внутрішні чинники УГКЦ для свідчення віри у світі (сильні та слабкі сторони): Які в нас дари? Які в нас браки?
- З'ясувати зовнішні чинники УГКЦ для свідчення віри у світі (можливості і перепони): Які особи, обставини сприяють свідченню віри у світі? Які особи, обставини стоять на перешкоді свідченню віри у світі?
- Особливим чином слід зважити: а) Позитивний і негативний досвід та наслідки пандемії стосовно свідчення віри у світі? б) Позитивний і негативний досвід та наслідки війни на свідчення віри у світі?
- Що вже маємо, вже робимо?
- Що би ми хотіли бачити?
- Визначити пріоритетність пропозицій.
- Втілення: **ЩО? ХТО? КОМУ? КОЛИ? ЧИМ? З КИМ?**
- Моніторити: постійно оцінювати УГКЦ стосовно втілення.

Приклади завдань:

- Євангелізаційна Рада при Главі УГКЦ співпрацює з усіма єпархія УГКЦ: допомагає матеріалами, формативними програмами і т.д.
- Синод Єпископів періодично розглядає питання місійності УГКЦ у світі.

- Глава Церкви з нагоди великих свят має короткі відеозвернення різними мовами.
- Глава Церкви користує з демографічних досліджень різних державних, академічних та громадських установ для з'ясування питання міграції українців по світі.